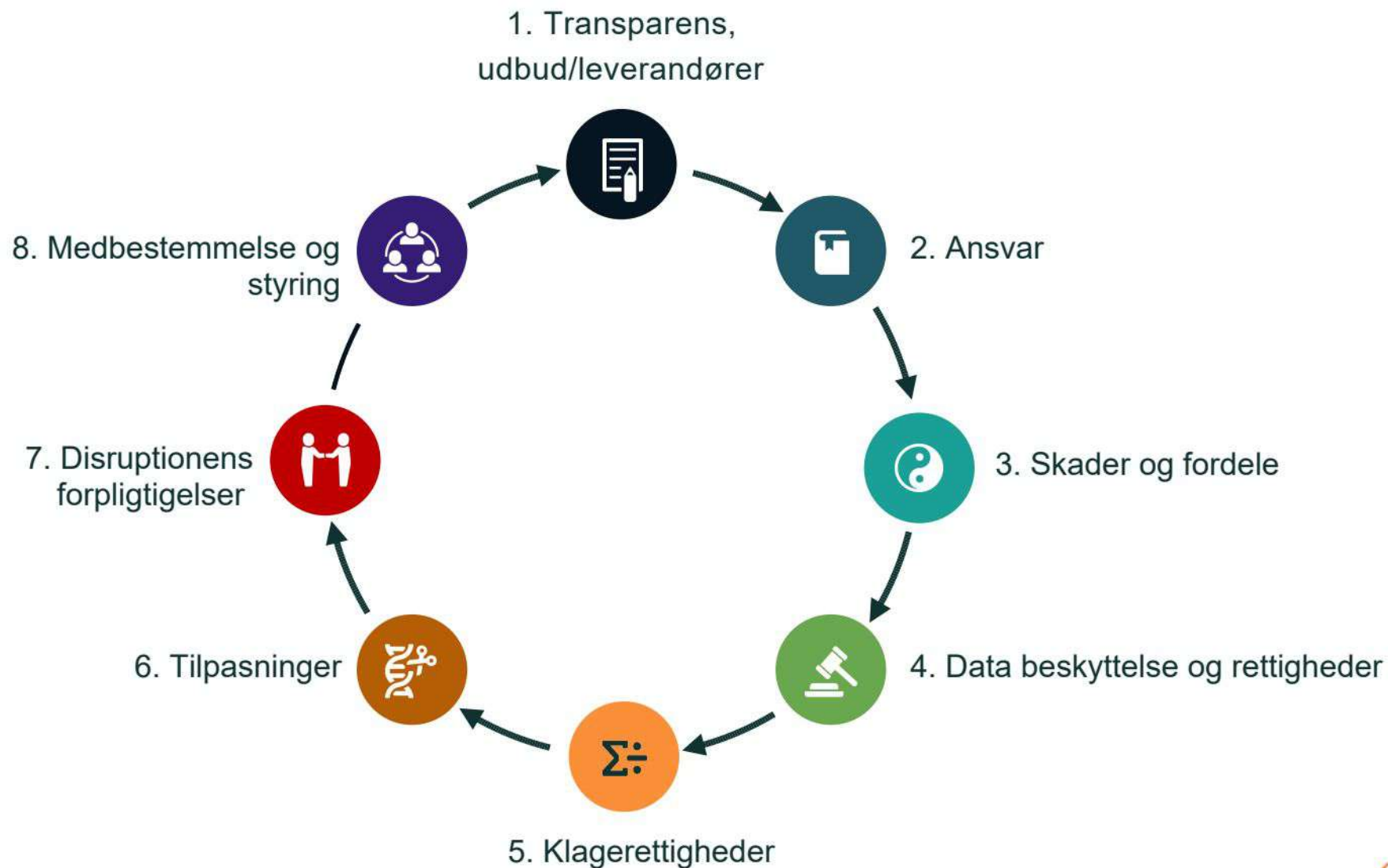

Medbestemmelsesguide

En checkliste til ansvarlig brug af algoritmiske systemer, udviklet af The Why Not Lab

De 8 temaer i medbestemmesguiden

Hvordan skal I bruge denne guide?

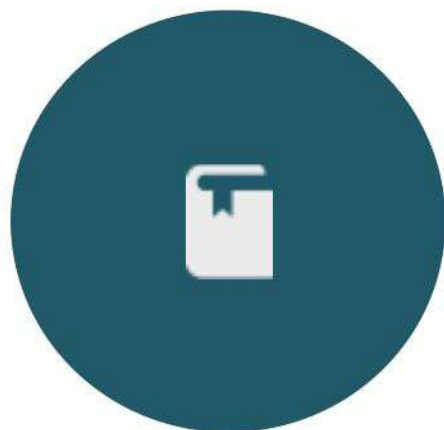
- Guiden består af 27 spørgsmål, som I bør stille ledelsen i forbindelse med brugen af digitale systemer på arbejdspladsen.
- Der er 8 temaer i alt - rækkefølgen er vigtig
- Øv dig med dine kolleger - hvilke spørgsmål tror du, at du kan besvare? Hvilke vil være "klæbrige"?
- Forbered dig, før du henvender dig til ledelsen - leg djævelens advokat. Hvordan vil ledelsen reagere på dine spørgsmål? Kan du svare på deres svar?

Tema 1: Gennemsigtighed, udbud og kontrakter med leverandører

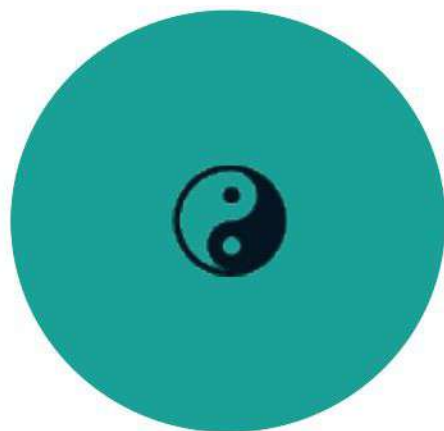
1. Hvilke digitale systemer bruger arbejdsgiveren, som påvirker medarbejderne og deres arbejdsforhold? Hvad er formålet med disse systemer?
2. Hvem har designet og ejer disse systemer? Hvem er udviklerne og leverandørerne?
3. Hvilke dele af arbejdspladsen bliver hvert af disse systemer brugt i, og hvilke grupper af medarbejdere vil blive påvirket af af dem?
4. Er de berørte medarbejdere via fagforeningen, offentliggjorte meddelelser, intranet eller lignende blevet tydeligt informeret om systemets formål og instruktioner?
5. Er tillidsrepræsentanterne blevet hørt?

Tema 2: Ansvarlighed

6. Hvem er de ansvarlige ledere for hvert system?
7. Kan de ansvarlige ledere forklare, hvordan systemerne fungerer, hvordan resultaterne opnås, og hvilke data systemerne er blevet trænet i?
8. Hvordan har du/I sikret, at systemerne er i overensstemmelse med eksisterende aftaler/politikker på arbejdspladsen, såsom arbejdsmiljø, databeskyttelse, ligestilling og menneskerettigheder? Er dette dokumenteret?
9. Hvordan sikrer I jer, at overholdelsen opretholdes, når systemerne ændres eller nye funktioner tilføjes?

Tema 3: Skader/fordele

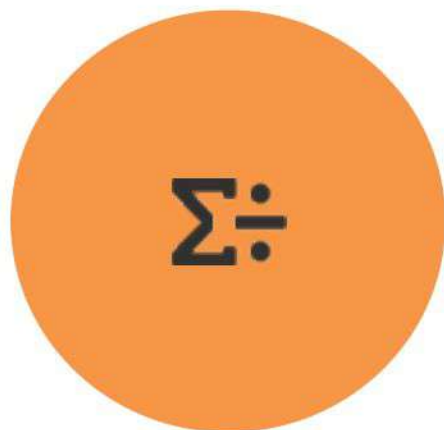
10. Har ledelsen foretaget konsekvensanalyser, **før** systemerne blev indført? Hvis ja, hvem var ansvarlig? Har medarbejderne og/eller deres repræsentanter adgang til disse vurderinger?
11. Er medarbejderne og/eller deres repræsentanter blevet hørt som en del af konsekvensanalyserne?
12. Planlægger I regelmæssigt at revurdere systemerne for utilsigtede effekter/påvirkninger?.
13. Hvilke forbedringer for medarbejderne forudser du, at brugen af systemet/systemerne vil føre til?

Tema 4: Databeskyttelse og rettigheder

14. Sælges eller flyttes datasæt, der indeholder medarbejdernes persondata og personligt identificerbare oplysninger, uden for virksomheden?
15. Hvilke dataprofiler skabes der på baggrund af medarbejdernes data, og hvordan bruges de?
16. Hvilke data profiler bliver medarbejderne sammenlignet med, målt op imod eller på anden måde anvendt?

Tema 5: Retten til at klage

17. Hvordan sikrer I, at medarbejderne har ret til at udfordre eller klage over beslutninger, som ledelsen har truffet med hjælp fra algoritmer?
18. Er disse blevet tydeligt kommunikeret til medarbejderne?

Theme 6: Adjustments

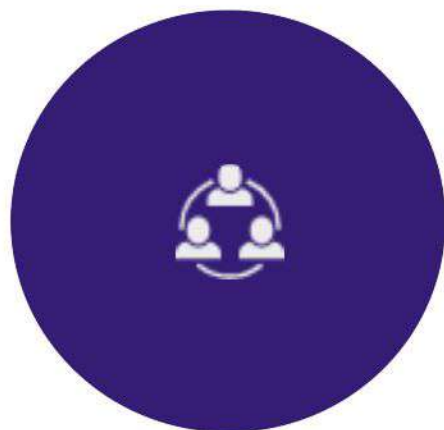
19. Hvilke ordninger, mekanismer og procedurer er der i kontrakten med leverandørerne af systemerne, hvis det ikke når sine mål, skader medarbejderne eller giver andre utilsigtede resultater?
20. Logger I, hvilke justeringer der kræves, og hvad udviklerne svarer?
21. Kan medarbejderne få adgang til udviklernes svar, inkl om eventuelle kompromiser der er vedtaget mellem, for eksempel, system effektivitet og retfærdighed?

Tema 7. Disruptionens forpligtigelser

22. Har ledelsen overvejet, hvordan omkostningsbesparelser opnået ved at indføre digitale teknologier kan geninvesteres i arbejdsstyrken gennem f.x. uddannelsesprogrammer?
23. Hvilke uddannelsespolitikker kan sikre, at medarbejderne altid har de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for at tilpasse sig nye opgaver og arbejdsmetoder?
24. Hvad er ledelsens holdning til at støtte berørte medarbejdere i nye karriereveje inden for eller uden for arbejdspladsen?

Tema 8: Medbestemmelse

25. Hvilke færdigheder og kompetencer har ledelsen (og medarbejderne) brug for til at implementere, forvalte og vurdere de digitale systemer på en ansvarlig og vidende måde?
26. Hvilke mekanismer kan indføres, så medarbejderne inddrages i denne styring?
27. Har ledelsen overvejet at etablere et whistleblowersystem, der kan bruges af medarbejdere og ledelse til at rapportere systemfejl eller mistanke om systemfejl?

Tip

**Du kan omformulere de 27
spørgsmål til
overenskomstkrav!**

For eksempel

Tema 1, spg 2:

Hvem har designet og ejer disse systemer? Hvem er udviklerne og leverandørerne?"

kunne omformuleres til:

"Ledelsen skal forud for implementeringen af digitale teknologier give alle medarbejdere oplysninger om de udviklere og/eller leverandører, der har adgang til medarbejdernes personlige data og/eller personligt identificerbare oplysninger."

Dr. Christina J. Colclough

Expert Future of Work & Politics of Technology

@cicolclough

www.thewhynotlab.com

christina@thewhynotlab.com